

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/107/2023
Identifikačné číslo spisu:	3811211658
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Peter Melicher
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:3811211658.5

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: F. C. I., narodený XX. Y.R. XXXX, W., C. XXX/XX, zastúpený Nedelka Kubáč advokáti s. r. o., Bratislava, Mickiewiczova 9, IČO: 47 255 731, proti žalovanému: K. H. Š., narodený XX. I. XXXX, W., H. XXXX/XX, zastúpený Hriadel-Heger & Partners s.r.o., Bratislava, Železničarska 3191/18, IČO: 51 643 359, o ochranu osobnosti, vedenom na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 6C/111/2011, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 12. januára 2022 sp. zn. 17Co/55/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prievidza (ďalej len „súd prvej inštancie“) v poradí druhým rozsudkom z 8. apríla 2016 č. k. 6C/111/2011-374 rozhodol o žalobe na ochranu osobnosti tak, že žalovaného zaviazal zaslať žalobcovi do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku písomné ospravedlnenie v znení v akom je uvedené v jeho výrokovej časti a žalovaného zaviazal na povinnosť strpieť zverejnenie písomného ospravedlnenia v rozsahu tohto výroku na internetovej stránke O..W..Z. <.., vlastnej, spravovanej a prevádzkovej žalobcom, po dobu 3 mesiacov odo dňa doručenia písomného ospravedlnenia v časti „Aktuálne témy“. O náhrade trov konania súd nerozhodol s tým, že o nich rozhodne do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Krajský súd v Trenčíne na odvolanie žalovaného rozsudkom z 12. júla 2017 sp. zn. 17Co/305/2016-455 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného uznesením zo 16. júla 2019 sp. zn. 1Cdo/141/2018 odmietol a žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

4. Ústavný súd Slovenskej republiky na základe ústavnej sťažnosti žalovaného Nálezom zo 14. októbra

2021 sp. zn. III. ÚS 389/2021-37 rozhodol, že rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne z 12. júla 2017 sp. zn. 17Co/305/2016-455 bolo porušené právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 26 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 a čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, preto rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie spolu s uložením povinnosti nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 460,90 eur a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti žalovanému nevyhovelo.

5. Krajský súd v Trenčíne uznesením z 12. januára 2022 sp. zn. 17Co/55/2021-574 pripustil späťvzatie žaloby, rozsudok súdu prvej inštancie z 8. apríla 2016 č.k. 6C/111/2011-374 zrušil a konanie vo veci zastavil. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že žalobca pred rozhodnutím odvolacieho súdu podaním z 23. 11. 2021 zobral žalobu späť v celom rozsahu a žiadal konanie zastaviť bez uvedenia dôvodu. Nakoľko sa žalovaný po výzve súdu doručenej mu dňa 17. 12. 2021 s obsahom, aby sa vyjadril, či so späťvzatím súhlasí, v súdom stanovenej lehote nevyjadril, mal súd za to, že nemá námietky. Vzhľadom na uvedené späťvzatie žaloby pripustil, rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a konanie zastavil (§ 370 ods. 1 a 2 CSP). O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 256 ods. 1 CSP.

6. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie (ďalej aj ako „dovolateľ“), ktorého prípustnosť odôvodnil poukazom na § 420 písm. f) CSP, keď v konaní došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces porušením procesného postupu súdu pri doručovaní písomnosti predchádzajúcej procesnému rozhodnutiu odvolacieho súdu o zastavení konania (výzva na vyjadrenie k späťvzatiu). Zároveň rozhodnutie odvolacieho súdu považoval za doručené (formálne) dňa 15. 2. 2022. V dovolaní namietal, že mal v úmysle reagovať svojím nesúhlasným stanoviskom k podanému späťvzatiu žaloby, ktoré bolo nepochybné žalobcom vykonané pod ťarchou rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky a mal eminentný záujem na tom, aby sa sporové konanie skončili meritórnym rozhodnutím. V súvislosti s namietaným nesprávnym procesným postupom v konaní pri doručovaní výzvy na späťvzatie žaloby uviedol, že nemal žiadnu vedomosť o tom, že má aktivovanú elektronickú schránku ako fyzická osoba. Dozvedel sa o tom až dodatočne, po 6 rokoch. Aktivovať mu ju mal omylom, nedopatrením zamestnanec mesta Nováky, pán Ján Martina, ktorému dal jasný a nespochybniteľný pokyn aktivovať mu len konto, resp. prístup do elektronickej schránky mesta Nováky ako primátora (mesta Nováky). Uviedol, že súdy mu v tom čase doručovali všetky písomnosti poštou. Zároveň predložil čestné prehlásenie zamestnanca mesta Nováky, Jána Martina, z 23. 3. 2022.

7. Žalobca vo vyjadrení uviedol, že dovolací dôvod nie je daný.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) pri skúmaní splnenia podmienok dovolacieho konania zistil, že dovolanie bolo podané oneskorene, a preto je podľa § 447 písm. a) CSP potrebné ho odmietnuť.

9. Podľa § 105 ods. 1, 2, 3, CSP súd doručuje písomnosť na pojednávaní alebo pri inom úkone súdu; tým nie je dotknutá povinnosť súdu doručovať písomnosť do elektronickej schránky podľa osobitného predpisu (§ 105 ods. 1 CSP). Ak nemožno doručiť písomnosť podľa odseku 1 a ak nejde o doručenie písomnosti do vlastných rúk, súd na žiadosť strany doručí písomnosť na elektronickú adresu. Písomnosť súdu sa považuje za doručenú po troch dňoch od jej odoslania, aj keď ju adresát neprečítal (§ 105 ods. 2 CSP). Ak nemožno doručiť písomnosť podľa odsekov 1 a 2, súd doručuje prostredníctvom doručujúceho orgánu (§ 105 ods. 3 CSP).

9.1. Z vyššie uvedeného, ako aj z dikcie § 105 ods. 1 CSP je zrejmé, že doručovanie do elektronickej schránky prichádza do úvahy nie ako prvý, ale až následný spôsob doručovania, keď nie je možné doručiť písomnosť na pojednávaní alebo pri inom úkone.

10. V prípade, ak má strana aktivovanú elektronickú schránku, súd musí prioritne doručovať do tejto elektronickej schránky, pričom doručovanie sa spravuje v takom prípade ustanoveniami zákona o e-Governmente, konkrétne § 29 až § 34 tohto zákona, ktorý v časti o elektronickej doručovaní má

charakter špeciality k ustanoveniam Civilného sporového poriadku o doručovaní. Nie je na vôli strany sporu alebo iného zúčastneného subjektu, akou formou jej/mu súd bude doručovať písomnosti. Povinnosť doručovať písomnosti do elektronickej schránky je kogentne upravená a nezávisí od vôle strany, či iného subjektu (pozri Horváth, E., Andrášiová, A., Henčeková, S., Civilný sporový poriadok, Komentár, 2. doplnené a prepracované vydanie, Wolters Kluwer SR s. r. o., 2018, s. 380).

11. Podľa § 30 ods. 1 zákona o e-Governmente elektronicou doručenkou sa rozumie elektronický dokument obsahujúci údaj o dni, hodine, minúte a sekunde elektronického doručenia, identifikátor osoby prijímateľa, identifikátor osoby odosielateľa a identifikáciu elektronickej úradnej správy a elektronických dokumentov, ktoré sa elektronicke doručujú; identifikácia elektronickej úradnej správy a elektronických dokumentov musí zabezpečiť vytvorenie logickej väzby na túto správu a dokumenty, ktoré obsahuje.

12. Podľa § 30 ods. 2 zákona o e-Governmente (v znení účinnom od 1. 3. 2017 do 31. 10. 2017) ak je adresátom orgán verejnej moci, elektronicú doručenkou vytvára a potvrdzuje elektronicá podateľňa tohto orgánu. Ak adresátom nie je orgán verejnej moci, elektronicú doručenkou vytvára automatizovaným spôsobom modul elektronického doručovania a správca modulu elektronických schránok prostredníctvom modulu elektronických schránok zabezpečuje, aby ju mal prijímateľ pri preberaní doručovaného elektronického dokumentu vždy pred jeho sprístupnením k dispozícii a bol povinný ju potvrdiť.

13. Podľa § 30 ods. 5 zákona o e-Governmente, údaje uvedené v elektronickej doručenke, ktorá bola potvrdená podľa odseku 3, sa považujú za pravdivé, kým nie je preukázaný opak.

14. Podľa § 32 ods. 2 zákona o e-Governmente úložnou lehotou na účely tohto zákona je lehota, počas ktorej je uložená elektronicá úradná správa považovaná za nedoručenú. Úložná lehota je 15 dní odo dňa nasledujúceho po dni uloženia elektronickej úradnej správy, ak osobitný predpis neustanovuje inú lehotu.

15. Podľa § 32 ods. 5 písm. b) zákona o e-Governmente elektronicá úradná správa, vrátane všetkých elektronických dokumentov, sa považuje za doručенú, ak nie je adresátom orgán verejnej moci a doručuje sa do vlastných rúk, dňom, hodinou, minútou a sekundou uvedenými na elektronickej doručenke alebo márnym uplynutím úložnej lehoty podľa toho, ktorá skutočnosť nastane skôr, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvedel.

16. Podľa § 32 ods. 9 zákona o e-Governmente ak k elektronicému doručeniu dôjde v deň štátneho sviatku alebo v deň pracovného pokoja, lehota na konanie alebo na vykonanie úkonu, ktorej začiatok je spojený s okamihom elektronického doručenia, začne plynúť najbližší nasledujúci pracovný deň; to neplatí, ak osobitný predpis ustanovuje alebo z povahy konania alebo úkonu vyplýva, že orgán verejnej moci alebo iná osoba sú povinní konať aj v deň, ktorý je štátnym sviatkom, alebo v deň pracovného pokoja.

17. Podľa § 427 ods. 1 a 2 CSP sa dovolanie podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

18. Podľa § 121 ods. 3 a 4 CSP lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov sa končia uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty; ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. Ak koniec lehoty pripadne na sobotu alebo deň pracovného pokoja, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň.

19. Podľa § 122 CSP súd odpustí zmeškanie lehoty, ak ju strana, zástupca alebo procesný opatrovník zmeškal z ospravedlniteľného dôvodu a bol preto vylúčený z úkonu, ktorý mu patrí. Návrh treba podať do 15 dní po odpadnutí prekážky a treba s ním spojiť i zmeškaný úkon.

20. Vzhľadom na vyššie uvedené, z obsahu spisu vyplýva, že dovolaním napadnuté uznesenie bolo žalovanému doručované elektronicky, uplynutie úložnej lehoty rozhodnutia do vlastných rúk nastalo fikciou 3. 2. 2022 (č.l. 577 spisu). Zákonná dvojmesačná lehota na podanie dovolania preto uplynula 4. 2. 2022 (pondelok). Následne bolo predmetné uznesenie doručené žalovanému aj poštou z 15. 2. 2022. Žalovaný podal dovolanie elektronicky z 13. 4. 2022, teda po uplynutí predmetnej zákonnej lehoty. V dovolaní žalovaný namietal, že nevedel o aktivácii svojej elektronickej schránky ako fyzickej osoby. Predložil čestné prehlásenie zamestnanca Jána Martina, ktoré malo tvrdenie preukazovať.

21. Žalovaný teda nepovažoval rozhodnutie odvolacieho súdu za účinne doručené elektronicky, ale až následne poštou s odôvodnením, že nevedel o aktivácii jeho elektronickej schránky.

22. V uznesení sp. zn. IV. ÚS 224/2018 z 22. marca 2018 (ZNaU 62/2018) judikoval, že „Žiadosť sťažovateľky ako adresátky doručenia, ktorej predmetom je odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania, možno považovať za iný právny prostriedok, ktorý jej zákon účinne poskytuje na ochranu jej základných práv alebo slobôd.“. Citované rozhodnutie sa síce vzťahovalo na zmeškanie lehoty v súvislosti s doručovaním, možno ho však vzťahnúť aj na iné prípady zmeškania lehoty na podanie opravných prostriedkov.

23. Odpustenie zmeškania lehoty nie je vylúčené ani v dovolacom konaní, (na rozdiel od obnovy konania - § 405 CSP a na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy). Odpustenie zmeškania lehoty má najmä zmierniť tvrdosť zákona v prípade, ak nastala taká objektívna skutočnosť, pre ktorú dovolateľ nemohol dovolanie podať včas. Keďže ide o výnimku, je potrebné ju vykladať prísne reštriktívne. Dovolateľ, ktorý žiada o odpustenie zmeškania lehoty, musí dôvod zmeškania riadne a dostatočne preukázať. O odpustení zmeškania lehoty rozhoduje dovolací súd uznesením, a to spravidla bez nariadenia pojednávania.“ (pozri k tomu Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok . Komentár. 2. vydanie Praha : C. H. Beck, 2022. s. 1621.).

24. Dovolateľ kvalifikovane zastúpený advokátom v danom prípade nepožiadala o odpustenie zmeškania lehoty na podanie dovolania, pričom dovolanie nebolo podané v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré je potrebné považovať za účinne doručené elektronicky fikciou (3. 2. 2022), kým nie je preukázaný opak. Pokiaľ žalovaný spochybňoval účinnosť tohto doručenia, bolo potrebné aby túto skutočnosť nielen preukázal súdu, ale aj ho požiadala o odpustenie zmeškania lehoty spolu s podaním dovolania v zmysle § 122 CSP. Súd až následne je oprávnený posúdiť, či išlo o ospravedlniteľný dôvod . Preto ak žalovaný zmeškal lehotu na podanie dovolania a nepodal návrh na odpustenie zmeškania lehoty spolu s dovolaním, súd nemôže zmeškanie lehoty ospravedlniť a dovolanie musel odmietnuť ako oneskorene podané.

25. Dovolací súd dovolanie žalovaného odmietol podľa § 447 písm. a) CSP z dôvodu, že bolo podané oneskorene a to bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

26. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.